

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoE/34/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215205871
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4215205871.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Advocate, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, proti povinnej: H. C., rod. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., E. XXX/XX, t. č. H., A. XX/X, o vymoženie 1 788,27 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 21. septembra 2015, č. k. 12Er/481/2015-23, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .
Povinnej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Komárno (súd prvého stupňa, exekučný súd) napadnutým uznesením zo dňa 21. 09. 2015, č. k. 12Er/481/2015-23 zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., (EX 3290/15) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 41 ods. 2 písm. d/, § 44 ods. 2, § 243d ods. 1, 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 39, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, 5 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení uznesenia poukázal na to, že oprávnený sa návrhom spísaným do zápisnice u súdneho exekútora dňa 30. 01. 2015 domáhal vykonania exekúcie na vymoženie pohľadávky voči povinnej vo výške 1 788,27 eura s príslušenstvom, trov rozhodcovského konania a trov exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp. zn. SR 11822/10 zo dňa 15. 10. 2014. Dňa 10. 04. 2015 doručil súdny exekútor Okresnému súdu Komárno žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie s prílohami. Exekučný súd skúmal, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy, ktorá môže mať formu osobitnej písomnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva, resp. rozhodcovská doložka musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. Za týmto účelom súd preskúmal zmluvu o úvere zo dňa 09. 02. 2010, uzavretú medzi povinnou a oprávneným, zmenu zo dňa 09. 02. 2010, ako aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, kde v bode 15. je obsiahnutá Rozhodcovská doložka, podľa ktorej: „všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy o úvere, ručiteľského vyhlásenia, vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len "rozhodcovský súd"), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných poriadkov rozhodcovského súdu a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu; b) pred

príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy o úvere, ručiteľského vyhlásenia, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj sporu, ktorý vznikne z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu“.

Uvedená zmluva o úvere, v rámci ktorej bola uzavretá aj rozhodcovská doložka, založila záväzkovo-právny vzťah medzi oprávneným, ktorý pri jej uzatvorení konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti a povinná, ktorá pri jej uzatvorení nekonala v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Vzhľadom k uvedenému mal súd za preukázané, že záväzkový vzťah medzi oprávneným a povinnou založený na základe predkladanej zmluvy o úvere je záväzkovým vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda je potrebné ho posudzovať i v kontexte ustanovení o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd uviedol, že v danom prípade nie je možné formuláciu rozhodcovskej doložky považovať za platnú rozhodcovskú zmluvu alebo platnú rozhodcovskú doložku. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že spotrebiteľovi je v danom prípade fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, keď oprávneným je podaná žaloba na rozhodcovský súd. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým úverovým podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto je podľa občianskeho zákonníka neplatná. Zároveň poukázal na skutočnosť, že nešlo o individuálne dojednanie tejto doložky, na ktoré by povinná, teda spotrebiteľ, bola zvlášť upozornená, ktoré by bolo s povinnou zvlášť dojednané, ona by bola s týmto ustanovením zmluvy súhlasila a prejavila by svoj súhlas podpisom. Podpis na zmluve o úvere nemožno, podľa názoru súdu, považovať zároveň aj za prejav súhlasu s rozhodcovskou doložkou. Na jej platnosť je nevyhnutné jej individuálne dojednanie a individuálny prejav vôle účastníkov zmluvného vzťahu podpisom, ktorý v tomto prípade nebol dodržaný. Povinná sa tak bez vlastnej vôle a možnosti pričinenia vzdala vopred svojich práv, čo je v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 OZ. Ak v určitej veci nedošlo k uzatvoreniu platnej rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok nie je vykonateľný a nemôže byť ani exekučným titulom, pretože nie je spôsobilý byť podkladom na nútený výkon rozhodnutia. Pri preskúvaní toho, či je preložené rozhodnutie vykonateľným exekučným titulom sa súd zameral najmä na zistenie, či bol predložený rozsudok vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie vykonateľné po formálnej a materiálnej stránke. S poukazom na uvedené skutočnosti súd zistil, že rozhodnutie predložené v tomto exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Vzhľadom k tomu je možné vychádzať z toho, že ak neexistuje rozhodcovský rozsudok, ktorý je spôsobilý byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a preto súd rozhodol tak ako uviedol vo výrokovej časti uznesenia.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že súd dospel k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP), ktoré vychádzalo z posudzovania podľa právnej normy, ktorá na skutkový stav nedopadá alebo právnu normu určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúvajúcej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok) a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Súd v prejednávanej veci okrem ustanovenia § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. na zistený skutkový stav aplikoval aj ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní síce upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale mal za

to, že citované ustanovenie súd nesprávne aplikoval. Pri udelení poverenia na výkon exekúcie súd z predložených podkladov (exekučný titul, žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie) skúmal exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmavanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu podľa § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúmavanie materiálnej stránky spočíva v preskúmaní hmotnoprávných predpokladov exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Súd pri preskúmaní exekučného titulu po materiálnej stránke nemohol skúmať samotné rozhodcovské konanie, keďže samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Exekučný súd sa tak v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu (odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania). Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t. j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu, čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu (nemôže vyplývať z vady konania). Táto požiadavka materiálnej stránky exekučného titulu vyplýva zo samotnej povahy exekučného konania, kde konajúci súd nemá možnosť inak ako z exekučného titulu sa oboznámiť s priebehom rozhodcovského konania. Spomenutá požiadavka znamená, že v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. Inými slovami povedané, nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia veci. Ak súd aplikoval na skutkový stav veci ust. § 45 ods. 2 spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva zákon o rozhodcovskom konaní alebo Občiansky súdny poriadok, hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov (§ 40 cit. právneho predpisu) exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Ďalej poukázal na to, že rozhodnutie trpí procesnou vadou, ktorou je odôvodnenie rozhodnutia. V súvislosti s neúplným zistením skutkového stavu veci súdom prvého stupňa mal za to, že konajúci súd pri posudzovaní predložených dôkazov neúplne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva, resp. rozhodcovská doložka. Uviedol, že oprávnený s povinnou uzatvárali rozhodcovskú doložku podľa § 3 zákona o rozhodcovskom konaní formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval, čím zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. V zmysle čl. 2 predmetnej zmluvy je následne daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., rozhodnúť spor medzi zmluvnými stranami, pričom Stály rozhodcovský súd zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., postupuje v súlade so zákonom o rozhodcovskom konaní ako aj v zmysle svojho Rokovacieho poriadku. Vzhľadom k tomu bol exekučný titul vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v zmysle už spomínaného osobitného právneho. Vo veci námietky konajúceho súdu ohľadom znemožnenia voľby sporu pred štátnym súdom v súvislosti s § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka poukázal na odôvodnenie zákonodarcov, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva, a teda exekučný súd vo veci konal nad rámec zákonných ustanovení. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie prvostupňového súdu procesným postupom podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť

o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. 12. 2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,

b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 citovaného zákona v znení účinnom do 31. 12. 2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Podľa § 243d ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. 01. 2015, exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. 01. 2015, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Exekučné konanie sa začalo spísaním návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie vo forme zápisnice zo dňa 30. 01. 2015 pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, so sídlom Exekútorského úradu: Záhradnícka 60, Bratislava v neprospech povinnej o vymoženie pohľadávky vo výške 1 788,27 eura s príslušenstvom. Exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., Bratislava, Karloveské rameno 8, sp. zn. SR 11822/10 zo dňa 15. 10. 2014, právoplatný dňa 18. 11. 2014 a vykonateľný dňa 21. 11. 2014. Exekučným titulom bola povinná uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 1 838,27 eura, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 1 838,27 eura od 09. 07. 2010 do zaplatenia, zákonný úrok vo výške 6 % ročne zo sumy 1 838,27 eura od 23. 09. 2010 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 425,46 eura, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku.

Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul. Exekučný súd je už v štádiu tohto posudzovania povinný ex offo skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať). V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom; nemôže naprávať chyby a nedostatky exekučného titulu. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok, je exekučný súd - tak v prípade rozsudku všeobecného súdu, ako aj v prípade rozsudku rozhodcovského súdu - povinný skúmať, či ide o rozsudok vykonateľný (§ 39 ods. 2 a § 41 Exekučného poriadku); v rámci toho exekučný súd skúma, či rozsudok vydal orgán s právomocou vydať takýto rozsudok (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/225/2011 zo dňa 11. 12. 2012).

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. v tomto prípade platnej) rozhodcovskej zmluvy (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2012 sp. zn. 3Cdo/122/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (v spotrebiteľskej veci) súdy v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012). V danej veci súdy konajú v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretujú a aplikujú, ich úvahy vychádzajúce z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne.

Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní prípadne nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2011 zo dňa 13. 10. 2011). V nadväznosti na uvedené je treba poukázať aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 sp. zn. 3Cdo/164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, preto odvolací súd potvrdzuje vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, pričom uvádza, že exekučný prvostupňový súd správne vyhodnotil svoje oprávnenie preskúmať exekučný titul. Konanie o nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí - exekučné konanie je integrálnou súčasťou práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 Ústavy SR. Toto konanie je relatívne samostatným druhom civilného procesu, ktoré môže, ale nemusí nadväzovať na základné civilné konanie.

V exekučnom konaní je možno nútene vykonať vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok. Taktiež možno vykonať exekúciu aj na podklade iných vykonateľných rozhodnutí, napr. na podklade rozsudkov rozhodcovských súdov. Súd v zásade postupom podľa § 44 ods. 2 EP nepreskúma vecnú správnosť exekučných titulov, pretože by sa tým nezákonným spôsobom fakticky rozširovala pôsobnosť opravných konaní, ktorých účelom je v rámci nachádzajúceho konania preskúmať možné vecné pochybenie príslušného orgánu, ktorý rozhodnutie vydal. S prehlbovaním potreby ochrany spotrebiteľov v európskom priestore však dochádza, prostredníctvom normatívnych aktov Európskej únie a legislatívnej činnosti zákonodarných orgánov jednotlivých členských štátov, k prelamovaniu uvedenej zásady „nepreskúmateľnosti“ vecnej správnosti niektorých rozhodnutí - exekučných titulov, ktorá je úzko prepojená so samotnou právomocou vydať exekučný titul. Tak tomu je aj v prípade predpisov na ochranu spotrebiteľa, kedy všeobecný súd, ale aj iný povolaný orgán, ktorý rozhoduje právnu vec spotrebiteľského charakteru, musí z úradnej povinnosti prihliadať na všetky aspekty nedovolenosti, resp. neprijateľnosti praktík, ktoré znevýhodňujú spotrebiteľa. V najširšom zmysle je potrebné považovať za takúto zákonnú úpravu príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré okrem iného vymedzujú charakteristiku spotrebiteľského právneho vzťahu a demonštratívny výpočet charakteristických neprijateľných zmluvných podmienok, na neprijateľnosť ktorých (neplatnosť) prihliada súd z úradnej povinnosti vždy vtedy, keď mu to zákon umožňuje. Exekučný súd pritom nemôže byť obmedzený pri posudzovaní uvedených nedostatkov izolovane, iba čo do objektívne nemožného, právom nedovoleného plnenia, poprípade plnenia, ktoré odporuje dobrým mravom, výroku rozhodnutia samotného, ale pre naplnenie cieľov aproximačných právnych nástrojov Európskej únie (Smernica Rady č. 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993) a postupom v súlade so zákonom sa vyžaduje, aby toto posudzovanie prekročilo rámec skúmania len formálnej stránky právoplatnosti a vykonateľnosti predmetného rozhodcovského rozsudku. Vo všetkých prípadoch je spotrebiteľ zaviazaný na povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, pričom zo samotného výroku rozhodnutia (rozhodcovského rozsudku) nemožno bez ďalšieho vyčítať „vnútornú stránku“ nemožného, právom nedovoleného plnenia, poprípade plnenia, ktoré odporuje dobrým mravom. Navonok (preskúmaním len výroku) totiž nemožno ustáliť tento súlad ani v prípade, ak by bola rozhodnutím priznaná nezvykle vysoká (nízka) suma - istina, alebo nezvykle vysoký (nízky) úrok z omeškania (poprípade zmluvná pokuta), pretože len preskúmaním vnútornej, obsahovej stránky plnenia možno záver o nemožnom, právom nedovolenom, alebo dobrým mravom

odporujúcom plnení vyvodit'. S plnením, ktoré možno označiť za exekučne nevykonateľné, sa totiž súd vo svojej praxi nestretol a takto ponímaný účel noriem umožňujúci iba takéto preskúmanie rozhodcovského rozsudku by sa míňal práve eurokonformnému výkladu a cieľu, ktorý si kladie európska legislatíva. Z preskúmanej pôsobnosti exekučného súdu v tomto prípade nemôže byť vylúčená vecná správnosť rozhodcovského rozsudku (vo veciach, na ktoré musí príslušný orgán reagovať z úradnej povinnosti, pričom do skúmania vecnej správnosti patrí aj posudzovanie existencie právomoci orgánu konať a rozhodnúť), pretože len tak môže byť naplnený účel, cieľ ochrany spotrebiteľa pred nekalými praktikami dodávateľov - podnikateľov v situácii, kedy bola deklarovaná povinnosť spotrebiteľa v rozhodnutí rozhodcovského súdu, ktorému je možné zjavne vyčítať nedôslednosť pri zákonnej ochrane spotrebiteľa. Spotrebiteľská zmluva je v našom právnom poriadku definovaná v ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka ako každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je najmä tá skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ a jej charakteristickým znakom je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti individuálneho ovplyvnenia týchto podmienok zo strany spotrebiteľa. Jedná sa o adhézny typ zmluvy, kde sú podmienky a pravidlá vopred pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na osobitné dojednanie prípadne zmenu. Tým dochádza k naštípeniu individuálnej autonómie zmluvných partnerov.

V danej právnej veci ide o spotrebiteľský vzťah, pretože účastníci bez pochyb vystupujú v postavení spotrebiteľa a dodávateľa. Súd je v exekučnom konaní oprávnený aj bez návrhu skúmať nekalú povahu sankcie obsiahnutú v zmluve o úvere, uplatnenú v rozhodnutí rozhodcovského súdu, ale aj preskúmať rozpor rozhodcovskej doložky s vnútroštátnymi predpismi v oblasti verejného poriadku, ako aj musí preskúmať aj bez návrhu nekalú povahu tejto doložky v súvislosti s článkom 6 Smernice rady 93/13/EHS. Článok 6 ods. 1 tejto smernice má kogentnú povahu.

Právnym základom ochrany spotrebiteľa a spotrebiteľskej zmluvy je článok 153 Zmluvy o založení Európskej únie, ktorý sa po vstupe Slovenskej republiky aplikuje aj na našom území a smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa názoru odvolacieho súdu bol právny vzťah medzi oprávneným a povinnou správne posúdený ako vzťah spotrebiteľský, ktorý používa zvýšenú právnu ochranu v zmysle osobitných právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa, t. z., že je nutné aplikovať spotrebiteľské právo. Rozhodcovský súd od počiatku nepristupoval pri svojom rozhodovaní vo veci ako ku konaniu, ktorého účastníkom je spotrebiteľ. Na základe uvedených skutočností odvolací súd preskúmal exekučný titul z hľadiska občianskeho práva alebo z hľadiska ochrany spotrebiteľa podľa osobitných právnych predpisov.

Exekučný súd je v zmysle tejto zásady povinný v rámci svojich možností dbať o to, aby trovy exekúcie tak na strane súdneho exekútora, ak aj na strane účastníkov (aj na strane súdu) boli čo najmenšie. Nemožno totiž strácať zo zreteľa, že vydaním poverenia exekútorovi vzniká povinnosť postarať sa o vykonanie exekúcie (§ 46 ods. 1 Exekučného poriadku), teda povinnosť vydať upovedomenie, na ktoré môže povinný reagovať námietkami. Vydanie upovedomenia, ako aj námietky povinného sú pritom procesné úkony, ktoré sú na strane exekútora, resp. povinného spojené s trovami. Navyše, tento postup exekučného súdu by predstavoval i plytvanie časom, silami a v neposlednom rade i rozpočtovými prostriedkami súdu na zbytočné vydávanie viacerých aktov (súdneho poverenia a uznesenia o zastavení exekúcie), ich následné doručovanie a podobne. Predpokladom materiálnej a formálnej vykonateľnosti akéhokoľvek rozhodnutia, ktoré má byť exekučným titulom je, že takéto rozhodnutie vznikne pred orgánom, ktorý koná a rozhoduje v súlade so svojou právomocou a podľa vopred stanovených pravidiel. Rozhodcovský súd odvolil svoju právomoc od bodu 15. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré majú vopred predtlačенú podobu pred podpísaným zmluvy. Odvolací súd k veci ďalej uvádza, že ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zjavné, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro C 168/05, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98). Na základe rozhodcovskej doložky konštatoval, že zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú v budúcnosti budú riešené dohodou strán, resp. mediáciou. Ak by k dohode medzi účastníkmi konania neprišlo, všetky spory budú rozhodované v rozhodcovskom konaní (rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a. s.). Takto dohodnutá rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, a to v neprospech spotrebiteľa. V danej veci je rozhodcovská doložka súčasťou všeobecných podmienok

poskytnutia úveru k formulárovej zmluve, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu, obsah tejto zmluvy nemala povinná ako spotrebiteľ reálnu možnosť ovplyvniť, pričom dojednanie takejto doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Odvolací súd zastáva názor, že nemožno založiť právomoc rozhodcovského súdu na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Takto vydal rozhodnutie orgán, ktorý nemal vo veci právomoc konať, preto ak dané rozhodnutie síce existuje kauzálnne, je normatívne nezáväzná a exekučne nevykonateľná, a teda súd prvého stupňa pri zamietnutí poverenia na výkon exekúcie súdneho exekútora postupoval správne.

Ochrana spotrebiteľov, ktorú legislatíva európskej únie a členských štátov zabezpečuje, má za cieľ nad rámec základných zásad súkromného práva ako autonómia zmluvných strán, či pacta sunt servanda, zvýšiť ochranu záujmov spotrebiteľov. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Táto zákonná definícia vymedzuje jeden zo subjektov spotrebiteľskej zmluvy (ak je táto za spotrebiteľskú zmluvu považovaná), pričom dôvodom zavedenia a konkretizácie subjektu vzťahov „obchodných“ - spotrebiteľských v právnom poriadku je zvýraznenie potreby ochrany týchto subjektov pred „silnejšími“ subjektmi. Dôvody takejto potreby možno hľadať v charaktere priemerného spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právnych vzťahov najmä pre aktuálnu potrebu uspokojenia svojich spotrebiteľských potrieb. Iná kvalita bdlosti v procese kontraktácie sa vyžaduje od subjektu - zmluvnej strany - nespotebiteľa a iná kvalita bdlosti sa vyžaduje od spotrebiteľa. Každý sa má predovšetkým starať o svoje veci sám, tzn. sám musí niesť dôsledky svojich rozhodnutí, preto možno uzavrieť, že nemožno zbaviť ani spotrebiteľa civilnej zodpovednosti za neplnenie si povinností vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv. Súdnou ochranu však nemožno uprieť ani menej bdelému, či skoro pasívnemu až ľahostajnému spotrebiteľovi. Jeho ochrana je založená a rozsahom upravená zákonom, preto možno ochrániť spotrebiteľa len v obmedzenom rozsahu. Ak teda zákon stanovuje, že neprijateľnou podmienkou (s dôsledkom neplatnosti) je najmä ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, potom stanovenie konkrétneho rozhodcovského orgánu, ktorý vec prejedná, patrí tiež do množiny neprijateľnej praktiky, t. j. podmienky, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach práve z dôvodov uvedených v predchádzajúcich odsekoch tohto rozhodnutia.

Odvolací súd nechce stanovovať všeobecný návod na prijateľnú rozhodcovskú doložku, dovoľí si však uviesť, že v prípade, ak rozhodcovská doložka bude so svojimi dôsledkami ozrejmená spotrebiteľovi v čase a spôsobom (bez pridaných „motivačných“ podmienok), kedy si aj priemerný spotrebiteľ dôsledky založenia právomoci rozhodcovského orgánu uvedomí, pričom doložka nevytlúči a ozrejmi spotrebiteľovi možnosť vec prejednať v súdnom konaní, pôjde o väčšmi prijateľnú podmienku v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Napokon možnosť alternatívne si vybrať rozhodcovské, alebo súdne konanie nemá byť len napísané (v čase zníženej bdlosti spotrebiteľa), ale musí sa javiť a byť naplnené vo vzťahu k priemernému spotrebiteľovi aj fakticky.

Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil v zmysle § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP s tým, že ich náhradu úspešnej povinnej v tomto konaní nepriznal, pretože jej žiadne odvolacie trovy nevznikli.

Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.